

Ustawa
z dnia 2008 r.
o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela

Art. 1

W ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 9a ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Nauczyciele akademicki, posiadający stopień naukowy oraz legitymujący się co najmniej 3-letnim okresem pracy w szkole wyższej, z dniem nawiązania stosunku pracy w zakładzie kształcenia nauczycieli lub kolegium pracowników służb społecznych uzyskują stopień nauczyciela mianowanego.”;

2) w art. 9g w ust. 11a pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) przepracowała po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego co najmniej 3 lata i w tym czasie ukończyła z wynikiem pozytywnym szkolenie dla kandydatów na ekspertów organizowane przez publiczną placówkę doskonalenia nauczycieli, o której mowa w art. 5 ust. 3b pkt 1 lit. b ustawy o systemie oświaty, lub publiczną placówkę doskonalenia nauczycieli szkół artystycznych, o której mowa w art. 5 ust. 3c ustawy o systemie oświaty;

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1218 i Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 17, poz. 95, Nr 80, poz. 542, Nr 102, poz. 689, Nr 158, poz. 1103, Nr 176, poz. 1238, Nr 191, poz. 1369 i Nr 247, poz. 1821 oraz z 2008 r. Nr 145, poz. 917.

wymóg ukończenia szkolenia nie dotyczy osób, o których mowa w pkt 5 lit. a, posiadających stopień naukowy doktora lub stopień doktora sztuki;”;

3) w art. 30:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Średnie wynagrodzenie nauczycieli stanowi dla:

- 1) nauczyciela stażysty - 100 %;
- 2) nauczyciela kontraktowego - 111%;
- 3) nauczyciela mianowanego - 144%;
- 4) nauczyciela dyplomowanego - 184%

- kwoty bazowej, określanej dla nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej.”,

b) uchyla się ust. 4,

c) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego, uwzględniając przewidywaną strukturę zatrudnienia, określa dla nauczycieli poszczególne stopnie awansu zawodowego, w drodze regulaminu:

- 1) wysokość stawek dodatków, o których mowa w ust. 1 pkt 2, oraz szczegółowe warunki przyznawania tych dodatków, z zastrzeżeniem art. 33 i 34;
- 2) szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw, z zastrzeżeniem art. 35 ust. 3;
- 3) wysokość i warunki wypłacania składników wynagrodzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 4, o ile nie zostały one określone w ustawie lub w odrębnych przepisach

- w taki sposób, aby średnie wynagrodzenia nauczycieli, składające się ze składników, o których mowa w ust. 1, odpowiadały na obszarze działania danej jednostki samorządu terytorialnego co najmniej średnim wynagrodzeniom nauczycieli, o których mowa odpowiednio w ust. 3.”,

d) uchyla się ust. 6b,

e) ust. 7 i 7a otrzymują brzmienie:

„7. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, Ministrem Obrony Narodowej i ministrem właściwym do spraw rolnictwa określa, w drodze rozporządzenia, dla nauczycieli poszczególnych stopni awansu zawodowego zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez organy administracji rządowej wysokość stawek dodatków, o których mowa w ust. 1 pkt 2, z zastrzeżeniem art. 33, oraz szczegółowe warunki przyznawania tych dodatków, szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw, wysokość i warunki wypłacania składników wynagrodzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 4, o ile nie zostały one określone w przepisach ustawy lub w odrębnych przepisach, z zastrzeżeniem ust. 7a, uwzględniając wysokości średniego wynagrodzenia nauczycieli, o których mowa w ust. 3, oraz zróżnicowanie szkół prowadzonych przez poszczególnych ministrów.

7a. Minister Sprawiedliwości, uwzględniając co najmniej wysokości średniego wynagrodzenia nauczycieli, o których mowa w ust. 3, określi, w drodze rozporządzenia, dla nauczycieli poszczególnych stopni awansu zawodowego zatrudnionych w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich, rodzinnych ośrodkach diagnostyczno–konsultacyjnych oraz szkołach przy zakładach karnych wysokość stawek dodatków, o których mowa w ust. 1 pkt 2, oraz szczegółowe warunki przyznawania tych dodatków, z zastrzeżeniem art. 33, a także szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za

godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw oraz wysokość i warunki wypłacania składników wynagrodzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 4, o ile nie zostały one określone w przepisach ustawy lub w odrębnych przepisach, uwzględniając w szczególności specyfikę organizacji nauki, pracy wychowawczej i resocjalizacyjnej, a także specyfikę nauczania prowadzonego w warunkach izolacji.”,

f) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Środki niezbędne na średnie wynagrodzenia nauczycieli, o których mowa w ust. 3, wraz z pochodnymi od wynagrodzeń, środki na odpis, o którym mowa w art. 53 ust. 1, oraz środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli z uwzględnieniem doradztwa metodycznego, o których mowa w art. 70a ust. 1, zagwarantowane są przez państwo w dochodach jednostek samorządu terytorialnego.”,

g) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Organy prowadzące szkoły będące jednostkami samorządu terytorialnego mogą zwiększać środki na wynagrodzenia nauczycieli, w tym podwyższać minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego, ustalone w przepisach wydanych na podstawie ust. 5 pkt 1. Organy prowadzące mogą ponadto upoważniać dyrektorów szkół, w indywidualnych przypadkach oraz w granicach ustalonego planu finansowego szkoły, do przyznawania minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela wyższej od ustalonej w przepisach wydanych na podstawie ust. 5 pkt 1 lub podwyższonej przez organ prowadzący.”,

h) ust. 10b otrzymuje brzmienie:

„10b. Zwiększenie środków na poszczególne składniki wynagrodzenia dla nauczycieli ponad poziom określony w ust. 3 może odbywać się wyłącznie z dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego.”;

4) po art. 30 dodaje się art. 30a i 30b w brzmieniu:

„Art. 30a. 1. W każdym roku kalendarzowym, w terminie do dnia 31 grudnia, organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego przeprowadza analizę poniesionych w danym roku wydatków na wynagrodzenia nauczycieli, w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego.

2. W przypadku nieosiągnięcia w danym roku wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3, w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1, organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego ustala kwotę różnicy pomiędzy wydatkami faktycznie poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli w tym roku, a iloczynem średniorocznej liczby nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego oraz średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustalonych dla danego roku.

3. Kwota różnicy, o której mowa w ust. 2, jest dzielona pomiędzy nauczycieli zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego i wypłacana w terminie do końca danego roku w formie jednorazowego dodatku uzupełniającego ustalanego proporcjonalnie do osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela, zapewniając osiągnięcie średnich wynagrodzeń na poszczególnych stopniach awansu zawodowego, o których mowa w art. 30 ust. 3, w danej jednostce samorządu terytorialnego.

4. W terminie do 10 stycznia roku kalendarzowego, następującego po roku dla którego wyliczono kwotę różnicy, o której mowa w ust. 2, organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego sporządza

sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach i placówkach prowadzonych przez tę jednostkę samorządu terytorialnego z uwzględnieniem wysokości kwoty różnicy, o której mowa w ust. 2.

5. Organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego przedkłada sprawozdanie, o którym mowa w ust. 4, w terminie 7 dni od jego sporządzenia, regionalnej izbie obrachunkowej, a także organowi stanowiącemu tej jednostki samorządu terytorialnego, dyrektorom szkół prowadzonych przez tę jednostkę oraz związkom zawodowym zrzeszającym nauczycieli.

Art. 30b. Regionalna izba obrachunkowa, w trybie określonym w przepisach ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577, z późn. zm.²⁾), dotyczących kontroli gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego, kontroluje osiągnięcie w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3, z uwzględnieniem art. 30a ust. 3.”;

5) w art. 35 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Kobiecie w ciąży, osobie wychowującej dziecko do lat 4 oraz nauczycielowi w trakcie odbywania stażu nie przydziela się pracy w godzinach ponadwymiarowych bez ich zgody.”;

2) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, z 2003 r. Nr 149, poz. 1454, z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 14, poz. 114, Nr 64, poz. 565 i Nr 249, poz. 2104.

6) w art. 42:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W ramach czasu pracy, o którym mowa w ust. 1, oraz ustalonego wynagrodzenia nauczyciel obowiązany jest realizować:

- 1) zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze, prowadzone bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, w wymiarze określonym w ust. 3 lub ustalonym na podstawie ust. 4a albo ust. 7;
- 2) w przypadku nauczycieli szkół podstawowych, szkół podstawowych specjalnych, gimnazjów i gimnazjów specjalnych - zajęcia w ramach godzin przeznaczonych w ramowych planach nauczania do dyspozycji dyrektora szkoły, z wyjątkiem godzin przeznaczonych na zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych lub zajęcia, o których mowa w art. 64 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o systemie oświaty, lub zajęcia opieki świetlicowej – w wymiarze 2 godzin w tygodniu, a także inne zajęcia i czynności wynikające z zadań statutowych szkoły;
- 3) w przypadku nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych – zajęcia w ramach godzin przeznaczonych w ramowych planach nauczania do dyspozycji dyrektora szkoły, z wyjątkiem godzin przeznaczonych na zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych, lub zajęcia, o których mowa w art. 64 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o systemie oświaty – w wymiarze 1 godziny w tygodniu, a także inne zajęcia i czynności wynikające z zadań statutowych szkoły;
- 4) zajęcia i czynności związane z przygotowaniem się do zajęć, samokształceniem i doskonaleniem zawodowym.”,

b) ust. 2b otrzymuje brzmienie:

„2b. W ramach:

- 1) zajęć, o których mowa w ust. 2 pkt 1, nauczyciel jest obowiązany uczestniczyć w przeprowadzaniu części ustnej egzaminu maturalnego;
- 2) innych zajęć i czynności wynikających z zadań statutowych szkoły, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i 3, nauczyciel jest obowiązany uczestniczyć w przeprowadzaniu odpowiednio: sprawdzianu w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej, egzaminu w ostatnim roku nauki w gimnazjum, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu maturalnego – z wyjątkiem części ustnej.”,

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, nauczycieli zatrudnionych w pełnym wymiarze zajęć ustala się, z zastrzeżeniem ust. 2a i 4a, według następujących norm:

Lp.	Stanowisko – typ (rodzaj) szkoły	Tygodniowa liczba godzin obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych
0	1	2
1	Nauczyciele przedszkoli, z wyjątkiem nauczycieli pracujących z grupami dzieci 6–letnich	25
2	Nauczyciele przedszkoli i innych placówek przedszkolnych pracujących z grupami dzieci 6–letnich	22
3	Nauczyciele: przedszkoli specjalnych, szkół podstawowych, gimnazjów, szkół specjalnych, liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych i liceów uzupełniających, przedmiotów teoretycznych w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, w tym w szkołach specjalnych i szkolenia rzemieślniczego w schroniskach dla nieletnich oraz zakładach poprawczych, przedmiotów artystycznych	18

	i ogólnokształcących w szkołach artystycznych i innych placówkach kształcenia artystycznego	
4	Nauczyciele kolegów nauczycielskich, z wyjątkiem nauczycieli kolegów języków obcych, kulturalno – oświatowego i bibliotekarskiego	15
5	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu we wszystkich typach szkół	22
6	Wychowawcy świetlic szkolnych i półinternatów (z wyjątkiem wychowawców świetlic szkół specjalnych), świetlic i klubów środowiskowych, w tym: profilaktyczno – wychowawczych i terapeutycznych, wychowawcy młodzieżowych ośrodków socjoterapii	26
7	Wychowawcy internatów, burs, ogrodów jordanowskich, świetlic dworcowych, stałych szkolnych schronisk młodzieżowych	30
8	Wychowawcy: a) w placówkach opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego, zakładach opiekuńczo – leczniczych dla dzieci b) w domach wczasów dziecięcych - w tym na zajęcia dydaktyczne c) w specjalnych ośrodkach szkolno – wychowawczych, zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich, świetlicach szkół specjalnych, placówkach opiekuńczo – wychowawczych typu interwencyjnego, rodzinnych ośrodkach diagnostyczno – konsultacyjnych, młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, zespołach pozalekcyjnych zajęć wychowawczych zorganizowanych w zakładach opieki zdrowotnej, wychowawcy realizujący zajęcia w domach pomocy społecznej	26 26 10 24
9	Nauczyciele pałaców młodzieży, młodzieżowych domów kultury, ognisk pracy pozaszkolnej, pozaszkolnych placówek specjalistycznych, międzyszkolnych ośrodków sportowych	18
10	Nauczyciele – bibliotekarze bibliotek szkolnych	30
11	Nauczyciele poradni psychologiczno – pedagogicznych	20

d) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Przepis ust. 2 pkt 3 stosuje się odpowiednio do nauczycieli placówek i nauczycieli kolegów nauczycielskich.”,

e) ust. 4a otrzymuje brzmienie:

„4a. Zajęcia dydaktyczne, opiekuńcze i wychowawcze mogą być realizowane, z zastrzeżeniem ust. 2a, w wymiarze:

- 1) od 19 do 27 godzin - przez nauczycieli, o których mowa w ust. 3 w tabeli w rubryce: stanowisko - typ (rodzaj) szkoły, w lp. 3 i 9;
- 2) od 23 do 26 godzin - przez nauczycieli, o których mowa w ust. 3 w tabeli w rubryce: stanowisko - typ (rodzaj) szkoły, w lp. 5.”,

f) ust. 6 – 7a otrzymują brzmienie:

„6. Dyrektorowi i wicedyrektorowi szkoły oraz nauczycielowi pełniącemu inne stanowisko kierownicze w szkole, a także nauczycielowi, który obowiązki kierownicze pełni w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze, obniża się tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć w zależności od wielkości i typu szkoły oraz warunków pracy lub zwalnia się ich od obowiązku realizacji tych zajęć.

7. Organ prowadzący szkołę lub placówkę określa:

- 1) zasady rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego;
- 2) zasady udzielania i rozmiar obniżek, o których mowa w ust. 6, oraz przyznaje zwolnienia od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w ust. 3;
- 3) tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć nauczycieli szkół nie wymienionych w ust. 3, nauczycieli szkół, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a, nauczycieli prowadzących kształcenie w formie zaocznej, nauczycieli kolegów pracowników służb społecznych, nauczycieli kształcenia na odległość, nauczycieli realizujących w ramach stosunku pracy obowiązki

określone dla stanowisk o różnym tygodniowym obowiązkowym wymiarze godzin, pedagogów, psychologów, logopedów, doradców zawodowych prowadzących zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu w celu wspomagania uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 11 ustawy o systemie oświaty, bibliotekarzy bibliotek pedagogicznych oraz zasady zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć w formie zaocznej i w kształceniu na odległość.

7a. Zajęcia i czynności realizowane w ramach czasu pracy nauczyciela:

- 1) o których mowa w ust. 2 pkt 1, z wyłączeniem zajęć i czynności realizowanych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych działających na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728), są rejestrowane i rozliczane w okresach tygodniowych odpowiednio w dziennikach lekcyjnych lub dziennikach zajęć;
- 2) o których mowa w ust. 2 pkt 2 i 3, z wyłączeniem zajęć i czynności realizowanych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych działających na podstawie ustawy wymienionej w pkt 1, realizowane w wymiarze określonym w ust. 2 odpowiednio w pkt 2 i 3, są rejestrowane i rozliczane w okresach półrocznych w dziennikach zajęć pozalekcyjnych.”;

7) w art. 42a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organ prowadzący szkołę lub placówkę może określić przypadki, w jakich nauczycielowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć można obniżyć tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć, oraz warunki i tryb tego obniżenia.”;

8) art. 91d otrzymuje brzmienie:

„Art. 91d. W przypadku szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, zadania i kompetencje organu prowadzącego określone w:

1) art. 30 ust. 6 i 10a, art. 42 ust. 7, art. 42a ust. 1, art. 49 ust. 2, art. 54 ust. 7, art. 70a ust. 1 oraz art. 72 ust. 1 - wykonuje odpowiednio: rada gminy, rada powiatu, sejmik województwa;

2) art. 9g ust. 2, art. 29 ust. 1, art. 30a oraz art. 53 ust. 3a i 4 - wykonuje odpowiednio: wójt, burmistrz (prezydent miasta), zarząd powiatu, zarząd województwa;

3) art. 6a ust. 1 pkt 3 oraz ust. 6 i 13, art. 9b ust. 3, 3a i 4 pkt 2 oraz ust. 6 i 7 pkt 1, art. 9f ust. 1, art. 9g ust. 3 pkt 1 i ust. 4, art. 18 ust. 4 i 5, art. 19 ust. 1, art. 22 ust. 1, art. 26 ust. 2, art. 31, art. 54 ust. 2 i 5, art. 56 ust. 2, art. 61 ust. 3, art. 63 ust. 2, art. 66 ust. 1, art. 82 ust. 2 oraz art. 83 ust. 1 i 1a - wykonuje odpowiednio: wójt, burmistrz (prezydent miasta), starosta, marszałek województwa.”.

Art. 2

Podwyższenie wynagrodzeń dla nauczycieli w związku z kwotą bazową określoną dla nauczycieli w ustawie budżetowej na rok 2009 obowiązującą od dnia 1 września następuje nie później niż do dnia 30 października 2009 r. z wyrównaniem od dnia 1 września 2009 r.

Art. 3

Kwota bazowa dla nauczycieli stanowiąca podstawę kształtowania wysokości odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, o którym mowa w art. 53 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 1, dla roku 2009 wynosi 2 177,86 zł.

Art. 4

Wymiar zajęć, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy wymienionej w art. 1, wynosi od dnia 1 września 2009 r. do dnia 31 sierpnia 2010 r. – 1 godzinę tygodniowo.

Art. 5

Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze zajęć, którzy w dniu wejścia w życie ustawy mają obniżony tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć na podstawie art. 42a ust. 1 ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowują prawo do obniżonego tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć do końca okresu, na jaki udzielono obniżenia wymiaru godzin zajęć, nie dłużej jednak niż do dnia 31 sierpnia 2009 r.

Art. 6

1. Nauczyciele wpisani przed dniem wejścia w życie ustawy na listę ekspertów, o której mowa w art. 9g ust. 11 ustawy wymienionej w art. 1, którzy nie złożą do dnia 31 grudnia 2010 r. ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania dokumentów potwierdzających ukończenie szkolenia dla kandydatów na ekspertów, o którym mowa w art. 9g ust. 11a pkt 3 ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, zostają skreśleni z tej listy z mocy prawa z dniem 1 stycznia 2011 r.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy nauczycieli, którzy do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy potwierdzili ukończenie szkolenia dla kandydatów na ekspertów, o którym mowa w art. 9g ust. 11a pkt 3 ustawy wymienionej w art. 1 oraz nauczycieli akademickich, o których mowa w art. 9g ust. 11a pkt 5 lit. a ustawy wymienionej w art. 1, posiadających stopień naukowy doktora oraz stopień doktora sztuki.

Art. 7

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

1) art. 1 pkt 3 lit. a – d oraz pkt 4, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2009 r.;

2) art. 42 ust. 2 ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą i art. 42 ust. 7a pkt 2 ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, które wchodzi w życie z dniem 1 września 2009 r..

UZASADNIENIE

Celem niniejszej nowelizacji ustawy – Karta Nauczyciela jest kontynuacja procesu doskonalenia przepisów prawa pracy nauczycieli, pod kątem racjonalizacji procesu kształcenia i wychowania dzieci i uczniów w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych. Choć zmiana lub modyfikacja przepisów prawa pracy nie zastąpi konieczności uruchamiania procesów efektywnego zarządzania szkołą – mającego na celu poprawę jakości kształcenia i wychowania – to jednak wprowadzane nowe rozwiązania mogą ułatwiać i przyspieszać niektóre niezbędne procesy. Po 8 latach od fundamentalnej reformy statusu zawodowego nauczyciela w roku 2000 i 4 latach od jego pierwszej, poważnej modyfikacji w roku 2004 – obecnie nadszedł czas kolejnej, naturalnej zmiany przepisów systemowych. Stan prawny w obszarze pragmatyki zawodowej nauczycieli musi bowiem odzwierciedlać ogólne procesy, czyli podążać za kolejnymi etapami reformy prawa pracy i systemu edukacji w Polsce.

Obecnie istnieje potrzeba zmiany przepisów ustawy - Karta Nauczyciela poprzez wprowadzenie rozwiązań pozwalających efektywniej planować organizację pracy w szkole. Główne zmiany dotyczą zatem wymiaru czasu pracy oraz wynagrodzeń nauczycieli. Polegają one m.in. na kontynuowaniu procesu podwyższania wynagrodzenia za wykonywaną pracę, w ten sposób, aby stosunki pracy - w jednym z najistotniejszych obszarów działania państwa, jakim jest edukacja – charakteryzowała nie tylko stabilność, ale również możliwie wysoka płaca. Dominującym efektem proponowanych zmian jest znaczne podwyższenie płacy nauczycieli rozpoczynających pracę, rekompensując wysokie wymagania kwalifikacyjne warunkujące zatrudnienie w szkole. Charakterystyczną cechą przepisów zawartych w projektowanej nowelizacji jest ugruntowywanie procesu decentralizacji kompetencji państwa, poprzez otwieranie możliwości działania i podejmowania decyzji o charakterze

publicznym na poziomie możliwie najbliższym obywatelom, czyli na poziomie terytorialnej wspólnoty mieszkańców (jednostek samorządu terytorialnego).

Do najistotniejszych zmian o charakterze systemowym, zawartych w niniejszym projekcie ustawy zmieniającej ustawę Karta – Nauczyciela, należy zaliczyć:

I. Zmiany w zakresie czasu pracy nauczyciela (art. 42 i 42a ustawy – Karta Nauczyciela)

1. Zmiana art. 42 ust. 2

Uregulowany w art. 42 ustawy - Karta Nauczyciela czas pracy nauczyciela, „nie może przekraczać 40 godzin na tydzień”. W ramach tak ustalonego czasu pracy nauczyciel obowiązany jest obecnie realizować:

- 1) zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze, prowadzone bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz w „sztywnym” wymiarze lub ustalonym na zasadach określonych w ustawie (art. 42 ust. 3, ust. 4a) albo w wymiarze ustalonym przez organ prowadzący (art. 42 ust. 7);
- 2) inne czynności i zajęcia wynikające z zadań statutowych szkoły, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć opiekuńczych i wychowawczych wynikających z potrzeb i zainteresowań uczniów;
- 3) zajęcia i czynności związane z przygotowaniem się do zajęć, samokształceniem i doskonaleniem zawodowym.

W projektowanym art. 42 ust. 2 proponuje się określić dla nauczycieli szkół podstawowych, szkół podstawowych specjalnych, gimnazjów i gimnazjów specjalnych oraz dla nauczycieli szkół ponadimnazjalnych wymiar godzin przeznaczonych na realizację zajęć w ramach godzin przeznaczonych w ramowych planach nauczania do dyspozycji dyrektora szkoły, z wyjątkiem godzin przeznaczonych na zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć

edukacyjnych lub zajęcia, o których mowa w art. 64 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o systemie oświaty, lub zajęcia opieki świetlicowej. Proponuje się, aby wymiar tych godzin wynosił odpowiednio 2 i 1 godzinę tygodniowo (projektowany art. 42 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy – Karta Nauczyciela).

Konsekwencją zaproponowanej zmiany jest zmiana art. 42 ust. 2b i ust. 7a ustawy – Karta Nauczyciela.

2. Zmiana art. 42 ust. 7a

W art. 42 ust. 7a proponuje się zmiany w zakresie rejestrowania czasu pracy nauczyciela, które są konsekwencją zmiany zaproponowanej w art. 42 ust. 2 wprowadzającej obowiązkowy minimalny wymiar zajęć pozalekcyjnych. Proponowany przepis nakłada obowiązek rejestrowania i rozliczania nie tylko zadań związanych z realizacją tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin (pensum) ale również zadań pozalekcyjnych.

3. Zmiana art. 42a ust. 1

Zgodnie z obecnym brzmieniem przepisu art. 42a ust. 1 dyrektor szkoły za zgodą odpowiednio wójta, burmistrza (prezydenta miasta), starosty lub marszałka województwa (art. 91d pkt 3) może nauczycielowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć obniżyć wymiar pensum na czas określony lub do odwołania, ze względu: na doskonalenie się, wykonywanie pracy naukowej, wykonywanie prac zleconych przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny lub organ prowadzący szkołę lub placówkę, ze względu na szczególne warunki pracy nauczyciela w szkole lub w placówce.

Takie brzmienie przepisu budzi uzasadnione wątpliwości w kontekście przejrzystości i jednolitości trybu i procedury udzielania nauczycielowi zniżki obowiązkowego wymiaru zajęć. Należy zauważyć, że obecnie nauczyciele w ramach stosunku pracy w szkole nie wykonują prac zleconych przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny lub organ prowadzący szkołę.

Dlatego w nowelizacji proponuje się, aby to rada gminy (odpowiednio rada powiatu, sejmik województwa) ustalała w drodze uchwały warunki, przypadki i tryb obniżania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli zatrudnionych w pełnym wymiarze zajęć.

II. Zmiany w zakresie wynagrodzeń nauczycieli (art. 30, 30a i 30b ustawy – Karta Nauczyciela)

1. Zmiana art. 30 ust. 3 i uchylenie ust. 4

W projekcie powołuje się nowe wskaźniki, które po odniesieniu do kwoty bazowej w danym roku określają wysokość wynagrodzeń nauczycieli (średnich gwarantowanych) na poszczególnych stopniach awansu zawodowego. Zakres dokonanych zmian w tym obszarze przedstawia tabela. W celu precyzyjnego zobrazowania proponowanej zmiany w tabeli odwołano się do kwoty bazowej z roku 2008 – **2 074,15 zł**:

Tab. 1.

Skutki zmiany wskaźników średnich wynagrodzeń nauczycieli z uwzględnieniem kwoty bazowej w roku 2008					
Wyszczególnienie		Stopnie awansu zawodowego nauczycieli			
		stażysta	kontraktowy	Mianowany	dyplomowany
0.	1.	2.	3.	4.	5.
1.	Obowiązujące wskaźniki – art. 30 ust. 3 i 4 Karty Nauczyciela	0,82	1,25	1,75	2,25
2.	Wskaźniki – niniejszy projekt	1,00	1,11	1,44	1,84
3.	Wzrost/spadek wysokości wskaźników w projekcie w stosunku do wskaźników obowiązujących - w wielkościach	0,18	-0,14	-0,31	-0,41
4.	Wysokości średniego wynagrodzenia wg obowiązującego art. 30 ust. 3 i 4 i kwoty bazowej na rok 2008	1 701	2 126	2 977	3 827
5.	Wysokości średniego wynagrodzenia wg projektowanego art. 30 ust. 3 i kwoty bazowej na rok 2008	2 074	2 302	2 987	3 816
6.	Zmiana w złotych	373,00	176,00	10,00	-11,00
7.	Zmiana w %	21,93	8,28	0,34	-0,29
8.	Wzrost wynagrodzenia w związku z osiągnięciem kolejnego stopnia w zł wg przepisów obowiązujących		425	851	850
9.	Wzrost wynagrodzenia w związku z osiągnięciem kolejnego stopnia w zł wg przepisów projektowanych		228	685	829

Zmiana wysokości wskaźników powoduje przede wszystkim istotny wzrost wysokości wynagrodzenia na stopniach nauczyciela stażysty i nauczyciela kontraktowego. Działania takie uzasadniają dotychczasowe doświadczenia w stosowaniu przepisów płacowych i są niezbędne dla podwyższania atrakcyjności finansowej zawodu dla osób rozpoczynających pracę w szkole. Projektowana zmiana nawiązuje do wielokrotnie formułowanych postulatów partnerów związkowych i organów prowadzących szkoły.

Projekt nadaje nowe brzmienie art. 30 ust. 3, w którym pominięto wyrazy „co najmniej”. Obecne brzmienie tego przepisu zostało wprowadzone w ustawie z dnia 15 lipca 2004 r. o zmianie ustawy - Karta Nauczyciela oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 179, poz. 1845). Przewiduje on, iż wynagrodzenie nauczyciela stażysty stanowi *co najmniej* 82% kwoty bazowej ustalonej corocznie w ustawie budżetowej. Proponuje się wykreślić wyrazy „co najmniej” z uwagi na fakt, iż określenie to wprowadza niejednoznaczność przy ustalaniu wysokości średniego wynagrodzenia nauczyciela stażysty, które następnie stanowi punkt odniesienia do ustalenia wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli pozostałych stopni awansu zawodowego. Zamiarem autorów projektu rządowego z 2000 r. było określenie w art. 30 ust. 3 zakresu gwarantowanych ustawą wysokości wynagrodzeń nauczycieli. Wprowadzenie takiego przepisu stało się konieczne w związku z równoczesnym otwarciem możliwości swobodnego podwyższania płac przez organy prowadzące będące jednostkami samorządu terytorialnego. Zgodnie z art. 30 ust. 8 i 8a w budżetach organów prowadzących gwarantuje się bowiem środki na wynagrodzenia w wysokości wynikającej z art. 30 ust. 3 i 4. W sytuacji, w której z treści tego przepisu nie można wywieść konkretnej kwoty, a jedynie kwotę minimalną („co najmniej”) wynikającą ze wskaźników – nie można równocześnie ustalić zakresu gwarancji państwa.

Obecna zmiana pozwala zatem doprecyzować zakres odpowiedzialności państwa w budżetach organów prowadzących do poziomu wynikającego z

właściwych wskaźników. Dodatkowo zmiana pozwala uchylić wadę prawną polegającą na dwukrotnym użyciu określenia „co najmniej” w odniesieniu do tej samej kompetencji (art. 30 ust. 3 oraz art. 30 ust. 6 w obecnym brzmieniu).

W konsekwencji zmiany art. 30 ust. 3 i uchylenia ust. 4 w projekcie proponuje się zmianę brzmienia art. 30 ust. 6, 7, 7a, 8 i 10b. Zmiany w tych przepisach mają charakter formalny.

2. Zmiana art. 30 ust. 6 i uchylenie ust. 6b

Zmiany zaproponowane w art. 30 ust. 6 i 6b znoszą obowiązek corocznego ustalania regulaminów wynagrodzeń przez organy prowadzące będące jednostkami samorządu terytorialnego. Obowiązek ten wprowadzono w związku z występującymi przed 2005 rokiem przypadkami uchylania się przez jednostki samorządu terytorialnego od obowiązku ustalania wysokości dodatków na poziomie gwarantującym osiągnięcie corocznie średnich płac gwarantowanych ustawą, o których mowa w art. 30 ust. 3 i 4 ustawy - Karta Nauczyciela. Coroczna zmiana regulaminów płacowych uruchamiała proces nadzoru legalnościowego, sprawowanego nad jednostkami samorządu terytorialnego przez wojewodę. Jednakże procedura ta nie spełniła pokładanych w niej nadziei i konsekwencją jej wprowadzania nie stała się znacząca poprawa w zakresie spełniania wymogu osiągania wynagrodzenia na poziomie co najmniej wynikającym z treści art. 30 ust. 3 i 4.

3. Dodanie art. 30a i 30b

Obecnie proponuje się zatem zastąpienie obowiązku corocznego ustalania regulaminu obowiązkiem dokonywania przez organy prowadzące corocznej analizy ponoszonych wydatków na wynagrodzenia (art. 30a). Płace nauczycieli kształtowane są samodzielnie przez JST (na poziomie nie niższym niż ustawowo określone płace średnie na poszczególnych stopniach awansu zawodowego). Stosownie do znaczenia edukacji w rozwoju społeczności, w tym społeczności lokalnych, w przepisie nakłada się na organy wykonawcze

jednostek samorządu terytorialnego obowiązek informowania o wysokości faktycznie ponoszonych wydatków na wynagrodzenia odpowiednio rad gmin, powiatów, sejmików województw, dyrektorów prowadzonych szkół i placówek oraz związków zawodowych zrzeszających nauczycieli. Powyższe ma na celu zapewnić przejrzystość, czytelność i powszechność w zakresie sposobu realizacji przez dany samorząd kluczowego zadania własnego, jakim jest edukacja.

Mając na uwadze konieczność zagwarantowania wypłaty wynagrodzeń na poziomie wynikającym z ustawy w art. 30b przewiduje się dodatkowo wprowadzenie obowiązku kontroli w danej JST przez regionalną izbę obrachunkową wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli.

4. Art. 2 projektu

Zgodnie z art. 30 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela kwotę bazową dla nauczycieli corocznie ustala się w ustawie budżetowej. Projekt ustawy budżetowej na rok 2009 (druk sejmowy nr 1001) w art. 15 ust. 2 określa w roku 2009 dwie kwoty bazowe dla nauczycieli, które mają wynosić:

- od dnia 1 stycznia 2009 r. do dnia 31 sierpnia 2009 r. – 2 177,86 zł,
- od dnia 1 września 2009 r. do dnia 31 grudnia 2009 r. – 2 286,75 zł.

Poniżej przedstawiono skutki formalne i finansowe zmiany wskaźników z uwzględnieniem kwoty bazowej od 1 stycznia i od 1 września w roku 2009.

Tab. 2.

Zmiana wskaźników średnich wynagrodzeń nauczycieli w odniesieniu do projektowanej kwoty bazowej na rok 2009 od dnia 1 stycznia do 31 sierpnia					
Wyszczególnienie		Stopnie awansu zawodowego nauczycieli			
		stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany
0.	1.	2.	3.	4.	5.
1.	Obowiązujące wskaźniki– art. 30 ust. 3 i 4 Karty Nauczyciela	0,82	1,25	1,75	2,25
2.	Wskaźniki – projekt	1,00	1,11	1,44	1,84
3.	Wysokości średniego wynagrodzenia wg obowiązującego art. 30 ust. 3 i 4 i kwoty bazowej na rok 2008	1 701	2 126	2 977	3 827

4.	Wysokości średniego wynagrodzenia wg projektowanego art. 30 ust. 3 i kwoty bazowej od dnia 1 stycznia 2009	2 178	2 417	3 136	4 007
5.	Zmiana w złotych	477,00	291,00	159,00	180,00
6.	Zmiana w %	28,04	13,69	5,34	4,70
7.	Wzrost wynagrodzenia w związku z osiągnięciem kolejnego stopnia w zł wg przepisów obowiązujących		425	851	850

Tab. 3.

Skutki zmiany wskaźników średnich wynagrodzeń nauczycieli z uwzględnieniem kwoty bazowej w roku 2009 od dnia 1 września					
Wyszczególnienie		Stopnie awansu zawodowego nauczycieli			
		stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany
0.	1.	2.	3.	4.	5.
1.	Obowiązujące wskaźniki – art. 30 ust. 3 i 4 Karty Nauczyciela	0,82	1,25	1,75	2,25
2.	Wskaźniki – niniejszy projekt	1,00	1,11	1,44	1,84
3.	Wysokości średniego wynagrodzenia wg obowiązującego art. 30 ust. 3 i 4 i kwoty bazowej na rok 2008	1 701	2 126	2 977	3 827
4.	Wysokości średniego wynagrodzenia wg projektowanego art. 30 ust. 3 i kwoty bazowej od dnia 1 września 2009 r.	2 287	2 538	3 293	4 208
5.	Zmiana w złotych	586,00	412,00	316,00	381,00
6.	Zmiana w %	34,45	19,38	10,61	9,96
7.	Wzrost wynagrodzenia w związku z osiągnięciem kolejnego stopnia w zł wg przepisów obowiązujących		425	851	850
8.	Wzrost wynagrodzenia w związku z osiągnięciem kolejnego stopnia w zł wg przepisów projektowanych		251	755	915

Odpowiednio do proponowanych, nowych wskaźników oraz zrealizowanych w 2008 r. podwyżek średnie wynagrodzenia nauczycieli w latach 2007-2009 kształtują się następująco:

Tab. 4.

Wzrost wysokości średnich wynagrodzeń w latach 2007-2009					
Wyszczególnienie		Stopnie awansu zawodowego nauczycieli			
		stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany
0.	1.	2.	3.	4.	5.
1.	W ROKU 2007 W ZŁ	1 546	1 933	2 706	3 479

2.	W ROKU 2008 W ZŁ	1 701	2 126	2 977	3 827
3.	WZROST DO ROKU 2007 W ZŁ	155	193	271	348
4.	WZROST DO ROKU 2007 W %	10,03	9,98	10,01	10,00
5.	W ROKU 2009 W ZŁ³⁾	2 214	2 457	3 188	4 074
6.	WZROST DO ROKU 2008 W ZŁ	513	331	211	247
7.	WZROST DO ROKU 2008 W %	30,16	15,57	7,09	6,45
14.	WZROST OGÓŁEM DO ROKU 2007 w zł	668	524	482	595
15.	WZROST OGÓŁEM DO ROKU 2007 w %	43,21	27,11	17,81	17,10

5. Art. 3 projektu

Z uwagi na proponowane dwukrotne podwyższenie w 2009 r. płac nauczycieli, (w oparciu o dwie kwoty bazowe), wskazuje się w art. 3 kwotę bazową dla roku 2009 w celu umożliwienia ustalenia wysokości odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, o którym mowa w art. 53 ustawy – Karta Nauczyciela.

III. Inne zmiany

1. Zmiany w art. 9a ust. 4 ustawy – Karta Nauczyciela

Zmiana art. 9a ust. 4 oznacza poszerzenie treści przepisu art. 9a o nauczycieli akademickich zatrudnionych w kolegiach pracowników służb społecznych, analogicznie do statusu takich nauczycieli zatrudnianych w zakładach kształcenia nauczycieli. Postulat tej zmiany został przyjęty w dniu 27 marca 2008 r. przez Konwent Marszałków RP w sprawie zmian obowiązujących przepisów prawa dotyczących funkcjonowania zakładów kształcenia nauczycieli i kolegiów pracowników służb społecznych. Z wnioskiem o wprowadzenie tej zmiany wystąpił w dniu 6 czerwca 2008 r. Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej do Ministra Edukacji Narodowej.

Projektowana zmiana ma charakter porządkujący.

³⁾ Podano kwoty średnioroczne, a zatem uwzględniające projektowane średnie wynagrodzenia nauczycieli w terminach od stycznia do końca sierpnia oraz od września do końca grudnia – patrz tabela 2 i 3 wiersz 4.

2. Art. 6 projektu ustawy oraz zmiany w art. 9g ust. 11a pkt 3 ustawy – Karta Nauczyciela

Ustawą z dnia 15 lipca 2004 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 179, poz. 1845) dla osób ubiegających się o wpisanie na listę ekspertów wprowadzono dodatkowy wymóg ukończenia z wynikiem pozytywnym szkolenia dla kandydatów na ekspertów zorganizowanego przez publiczną placówkę doskonalenia nauczycieli, o której mowa w art. 5 ust. 3b pkt 1 lit. b ustawy o systemie oświaty, tj. publiczną placówkę doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym prowadzoną przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. Na mocy art. 6 ww. ustawy z dnia 15 lipca 2004 r. nauczyciele wpisani na listę przed dniem wejścia w życie ustawy, tj. przed dniem 31 sierpnia 2004 r., zostali zobowiązani do ukończenia szkolenia pod rygorem skreślenia z listy ekspertów. Pomimo kilkukrotnego wydłużania terminu dotychczas nie udało się zapewnić wystarczających warunków organizacyjnych, aby wszyscy chętni eksperci mogli skutecznie ukończyć szkolenie. W projektowanych przepisach proponuje się zatem rozszerzyć liczbę placówek realizujących szkolenia o placówki doskonalenia nauczycieli szkół artystycznych prowadzone przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz wydłużyć ostateczny termin dla potwierdzenia ukończenia szkolenia do dnia 31 grudnia 2010 r.

3. Zmiany w art. 35 ust. 4 ustawy – Karta Nauczyciela

Przepis w obecnym brzmieniu przewiduje, iż kobiety w ciąży, osoby wychowujące dziecko do lat 4 oraz nauczyciela w trakcie odbywania stażu będącego warunkiem uzyskania stopnia nauczyciela kontraktowego, mianowanego lub dyplomowanego, nie wolno zatrudniać w godzinach ponadwymiarowych bez ich zgody.

W świetle przepisów ustawy – Karta Nauczyciela nauczycieli nie zatrudnia się w godzinach ponadwymiarowych – praca w godzinach ponadwymiarowych nie

jest bowiem formą zatrudnienia. W świetle art. 35 ust. 1 Karty Nauczyciela w szczególnych przypadkach – podyktowanych wyłącznie koniecznością realizacji programu nauczania lub zapewnienia opieki w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, dyrektor szkoły może natomiast przydzielić nauczycielowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć godziny ponadwymiarowe. Przepis zatem ma charakter porządkowy i doprecyzowujący brzmienie art. 35 ust. 4 ustawy – Karta Nauczyciela.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej oraz obowiązkiem dostosowawczym.

Projekt ustawy nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem określonym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Edukacji Narodowej. Żaden podmiot nie zgłosił w trybie przewidzianym w przepisach ww. ustawy zainteresowania pracami nad projektem ustawy.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje regulacja.

Projektowana regulacja ma zastosowanie do nauczycieli zatrudnionych w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej, dyrektorów szkół, organów prowadzących szkoły, ministra właściwego do

spraw oświaty i wychowania oraz innych ministrów właściwych prowadzących szkoły. Zmiana przepisów pozwoli na skuteczniejszą organizację realizacji zadań oświatowych sprawowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, dla których szkoły i placówki są jednostkami organizacyjnymi.

2. Konsultacje społeczne.

Projekt:

a) został skierowany do zaopiniowania przez związki zawodowe zrzeszające nauczycieli w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854, z późn. zm.) i partnerów społecznych, tj. przez:

- 1) OPZZ,
- 2) Forum Związków Zawodowych,
- 3) Wolny Związek Zawodowy „Solidarność – Oświata”,
- 4) Związek Zawodowy Nauczycieli Średnich Szkół Leśnych w Polsce,
- 5) Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”,
- 6) Związek Nauczycielstwa Polskiego,
- 7) Chrześcijański Związek Zawodowy „Solidarność im. Ks. J. Popiełuszki”,
- 8) Sekcję Krajową Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”,
- 9) Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”,
- 10) Sekcję Oświaty KNSZZ „Solidarność 80”,
- 11) NSZZ Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych,
- 12) Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Komisja Krajowa,
- 13) Komisję Krajową Federacji Regionów i Komisji Zakładowych „Solidarność 80”,
- 14) Komisję Krajową NSZZ „Solidarność 80”,
- 15) Konfederację Związków Zawodowych Górnictwa w Polsce,

- 16) Związek Zakładów Doskonalenia Zawodowego,
- 17) Społeczne Towarzystwo Oświatowe,
- 18) Stowarzyszenie Oświatowców Polskich,
- 19) Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół Średnich,
- 20) Polskie Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół,
- 21) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty,
- 22) Konfederację Stowarzyszeń Nauczycielskich,
- 23) Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej,
- 24) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym,
- 25) Federacja Stowarzyszeń Naukowo – Technicznych.

b) był przedmiotem organizowanych od 30 maja 2008 r. do 7.10.2008 r. rozmów strony rządowej z przedstawicielami oświatowych związków zawodowych. Spotkania te organizowane były w celu szczegółowego omówienia zmian proponowanych w projekcie ustawy o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela i wypracowania nowych, optymalnych rozwiązań w tym, obszarze.

Niniejszy projekt jest efektem prowadzenia tych prac i uwzględnia część postulatów podnoszonych przez związki zawodowe.

Niezależnie do realizowanego procesu uzgodnień roboczych uwagi do projektu, w formie pisemnej, zgłosiły:

- 1) Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”,
- 2) Związek Nauczycielstwa Polskiego,
- 3) Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”.

Zgłoszone uwagi dotyczyły:

1) proponowanych w projekcie zmian w zakresie wysokości wskaźników średnich wynagrodzeń nauczycieli dla poszczególnych stopni awansu zawodowego;

a) ZNP oraz Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa” pozytywnie zaopiniowały propozycję zwiększenia średniego wynagrodzenia nauczyciela stażysty do 100 % kwoty bazowej określonej dla nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej.

b) ZNP, Rada SKOiW NSZZ „Solidarność” oraz Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa” zwróciły uwagę na nadmierne – ich zdaniem - spłaszczenie wynagrodzeń nauczycieli mianowanych i dyplomowanych w stosunku do nauczyciela stażysty w konsekwencji ewentualnego przyjęcia propozycji.

c) SKOiW NSZZ „Solidarność” zarzuciła „brak realizacji obietnic Premiera znaczących podwyżek płac w oświacie”.

W projekcie proponuje się wprowadzenie rozwiązania systemowego w zakresie wynagrodzeń, a nie podwyższenie płac na jednym ze stopni awansu zawodowego. Skutkiem wejścia w życie projektowanych rozwiązań w zakresie płac jest istotny wzrost wysokości wynagrodzenia na stopniach nauczyciela stażysty i nauczyciela kontraktowego i tylko nieco niższy na pozostałych stopniach (Tab. 2 i 3 wiersz 5 i 6 niniejszego uzasadnienia). Działanie takie odpowiada szeregowi wcześniejszych postulatów partnerów związkowych i organów prowadzących szkoły, w zakresie potrzeby podwyższania atrakcyjności finansowej zawodu dla nauczycieli rozpoczynających pracę w szkole. Dopiero konsekwencją wprowadzenia tych zmian staje się nieznaczne „spłaszczenie” relacji płac na pozostałych stopniach awansu zawodowego (tab. 2 i 3, wiersz 6 i 7) . Należy jednak równocześnie podkreślić, iż zmiany wysokości wskaźników nie można spostrzegać jako samodzielnej regulacji. Zmianę tą należy natomiast wiązać bezpośrednio z ustaleniem określonej (wyższej) kwoty bazowej dla nauczycieli wszystkich stopni awansu zawodowego oraz z faktem, iż nowe wskaźniki nie odnoszą się do

wynagrodzenia nauczyciela stażysty, jak było dotychczas, ale bezpośrednio do kwoty bazowej.

Nie można zgodzić się z opinią o braku znaczących podwyżek płac nauczycielskich. Skala i ocena wysokości tego wzrostu jest możliwa i zasadna w porównaniu do regulacji powszechnych dla innych grup zawodowych sektora finansów publicznych. Przewidywany średni wzrost kwot bazowych w ustawie budżetowej na rok 2009 wynosi tu 3,9%. Z konfrontacji przewidywanego wzrostu płac dla innych grup zawodowych i dla nauczycieli (w roku 2009 na poziomie 5% od stycznia i 5% od września) wynika, iż systemowo w tej kwestii preferowani są nauczyciele. W ocenie tego wzrostu należy również uwzględnić, iż działanie to nie sprowadza się do regulacji jednorocznej, a ma charakter szerszej tendencji:

Tab. 5.

Rok	Kwota bazowa dla nauczycieli	% wzrost kwoty bazowej dla nauczycieli w stosunku do roku ubiegłego ⁴⁾	% wzrost kwoty bazowej dla innych grup sektora finansów publicznych do roku ubiegłego
2007	1 885,59	5,00	0,00
2008	2 074,15	10,00	2,30
2009	2 177,86 od stycznia	5,00	3,9
	2 286,75 od września	5,00	

Uwag nie uwzględniono.

2) upoważnienia przez organy prowadzące dyrektora szkoły do podwyższania stawek wynagrodzeń zasadniczych nauczycieli. Uwagę w tym zakresie zgłosił Związek Nauczycielstwa Polskiego, który:

a) zarzucił „zbytnią ogólność tego upoważnienia”. Sformułowanie „w indywidualnych przypadkach” może, zdaniem związku, rodzić wątpliwości interpretacyjne i może prowadzić do arbitralnych i nieuzasadnionych decyzji pracodawcy.

b) proponuje wprowadzenie możliwości rozszerzenia katalogu dodatków finansowanych wyłącznie z dochodów własnych JST.

⁴⁾ W roku 2009 procentowy wzrost kwoty bazowej od dnia 1 września odnosi się do kwoty bazowej obowiązującej od dnia 1 stycznia.

Zgodnie z art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, z późn. zm.) dyrektor jest kierownikiem zakładu pracy dla zatrudnionych w szkole lub placówce nauczycieli. Stosownie do art. 39 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie oświaty dyrektor dysponuje środkami określonymi w planie finansowym szkoły lub placówki. Dyrektor odpowiadając za całokształt funkcjonowania szkoły i realizowanych zadań edukacyjnych – musi mieć narzędzia umożliwiające wpływanie na postawy nauczycieli, w granicach ustalonego planu finansowego. Istotą projektowanego rozwiązania nie jest powołanie nowej kompetencji (od 2000 r. obowiązywały stawki minimalne wynagrodzenia zasadniczego) ale doprecyzowanie możliwości podejmowania decyzji o zwiększeniu wysokości wynagrodzenia zasadniczego w przypadkach indywidualnych i szczególnych, tj. w sytuacjach, w których w ocenie dyrektora szkoły przepisy minimalne (powszechne) nie określają tu normy proporcjonalnej do potrzeb szkoły i kompetencji nauczyciela. Podobna zmiana była wielokrotnie postulowana przez związki zawodowe w kontekście wygaśnięcia (po 6 latach obowiązywania przepisów przejściowych) w 2006 r. gwarancji wysokości płacy dla nauczycieli, którzy nie zdążyli uzupełnić kwalifikacji formalnych w szkole.

Sposób finansowania zadań własnych (zadań oświatowych), w tym poszczególnych składników płac nauczycieli zatrudnianych w samorządowych jednostkach organizacyjnych (szkołach) nie jest uzależniony od źródeł zasilania budżetu danej JST (dotacje, dochody własne i subwencje). Zgodnie z obowiązującym przepisami samorząd ma co do zasady możliwość swobodnego ustalania wysokości dodatków płacowych (motywacyjny, funkcyjny czy za warunki pracy) podwyższania minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego czy dodatku wiejskiego. Kwestia nie dotyczy zatem tytułu do wypłaty, ale woli i możliwości ustalania płacy nauczyciela na określonym poziomie. Sytuacji tej nie zmieni powoływanie kolejnych dodatków. Uwagi nie uwzględniono.

3) uchylenia corocznego uchwalania przez jednostki samorządu terytorialnego regulaminu wynagradzania oraz terminu obowiązywania regulaminu wynagradzania. Uwagi w tym zakresie wniósł ZNP. Zdaniem Związku, coroczne uchwalanie przez samorząd terytorialny regulaminu wynagradzania generuje obowiązek przesłania uchwały do wojewody, który bada jej zgodność z prawem. Procedura ta jest najważniejszym elementem nadzoru legalnościowego nad działalnością samorządu i wielu przypadkach prowadziła do uchylania aktów prawa miejscowego niezgodnych z prawem. Zdaniem ZNP, istnieje uzasadniona obawa, że wobec usunięcia obowiązku corocznego kształtowania wysokości składników wynagrodzenia nauczycieli skala nieprawidłowości będzie się systematycznie zwiększać i nie będzie ich można usunąć ani w toku postępowania nadzorczego wojewody, ani przez sam organ stanowiący.

Obowiązek corocznego uchwalania regulaminów wynagradzania zastąpiony został obowiązkiem prowadzenia przez JST corocznej analizy wydatków pod kątem osiągania średnich wynagrodzeń nauczycieli i naliczania jednorazowego dodatku uzupełniającego do osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego w sytuacji nieosiągnięcia średnich. Ponadto na jednostki samorządu terytorialnego nałożono obowiązek informowania rad gmin, powiatów, sejmików województw, dyrektorów prowadzonych szkół i placówek oraz związków zawodowych zrzeszających nauczycieli o faktycznie ponoszonych wydatkach na wynagrodzenia nauczycieli. Dodatkowo proponuje się wprowadzenie kontroli osiągania przez JST średnich wynagrodzeń nauczycieli przez regionalną izbę obrachunkową;

Uwagi nie uwzględniono.

4) odstąpienia od corocznych negocjacji regulaminu dodatków do wynagrodzenia dla nauczycieli. Uwagę w tym zakresie zgłosiła SKOiW NSZZ „Solidarność”.

Uwagę uwzględniono. Niniejszy projekt nie przewiduje uchylecia art. 30 ust. 6a ustawy – Karta Nauczyciela;

5) wprowadzenie dodatku uzupełniającego, zawartego w projektowanym art. 30a:

a) ZNP bardzo pozytywnie ocenił podjęcie w projekcie nowelizacji próby podkreślenia znaczenia osiągania przez JST średnich wynagrodzeń nauczycieli wynikających z ustawy – Karta Nauczyciela zapisanych w propozycji art. 30a,

b) Związek Nauczycielstwa Polskiego popiera także wpisanie regionalnych izb obrachunkowych jako podmiotu, do którego jednostki samorządu terytorialnego mają obowiązek przekazywania informacji o wysokości osiąganych na swoim terenie średnich wynagrodzeń, z zastrzeżeniem, iż podmiotem takim powinien być także urząd wojewody. Związek popiera także zastąpienie wypłacania kwot wyrównawczych w przypadku nieosiągnięcia średnich wypłatą jednorazowego dodatku uzupełniającego do osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela,

ZNP zaproponował dodatkowo rozszerzenie treści art. 30a o zapis umożliwiający wstępne badanie osiągania stawek średniego wynagrodzenia na następny rok kalendarzowy. W opinii Związku kompensowanie nieosiągnięcia stawek średniego wynagrodzenia w następnym roku kalendarzowym poprzez ustaloną przez organ prowadzący kwotę pieniężną nie likwiduje stanu generującego coroczne nieosiągalnie stawek średniego wynagrodzenia. Organ prowadzący nie został zobowiązany do wydania nowego aktu prawnego zapewniającego osiągnięcie średnich wynagrodzeń. Skutek niezachowania stawek średniego wynagrodzenia będzie więc przechodzący z roku na rok a wadliwy akt prawny będzie konwalidowany poprzez wypłatę jednorazowego dodatku uzupełniającego do osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego.

Prowadzenie szkół i placówek jest zadaniem własnym jednostek samorządu terytorialnego wykonywanym w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. JST są jednakże obowiązane realizować powierzone im zadania w granicach prawa. Stosownie do powyższego jednostki samorządu terytorialnego samodzielnie określają wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli poszczególnych stopni awansu zawodowego. Są jednak przy tym zobowiązane do zapewnienia wynagrodzeń nauczycieli w wysokości określonej w art. 30 ust. 3 i 4 ustawy – Karta Nauczyciela (projektowany art. 30 ust. 3 KN);

Uwagi nie uwzględniono.

6) uwagi w zakresie projektowanych zmian dotyczących czasu pracy nauczycieli. Kwestia ta była przedmiotem długotrwałych uzgodnień prowadzonych w trakcie prac w MEN. Zgłoszone uwagi ZNP w tym względzie uwzględniają zatem nie tylko przekazany do zaopiniowania projekt ale również przebieg prac roboczych:

a) ZNP pozytywnie odniósł się do nieprzekazywania samorządom kompetencji do określenia wymiaru tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych,

b) SKOiw NSZZ „Solidarność”, ZNP oraz Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa” negatywnie odniosła się do zwiększenia pensum dydaktycznego nauczycieli.

W obecnym projekcie nowelizacji nie przewiduje się zwiększania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami lub na ich rzecz. Obecnie proponuje się doprecyzowanie w art. 42 ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela zakresu oraz wymiaru zadań i obowiązków nauczycieli realizowanych ponad tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć.

Uwagi uwzględniono.

c) ZNP podniosło, iż wszelkie działania dotyczące propozycji wprowadzenia obowiązkowych godzin pracy nauczyciela w ramach zajęć, o których mowa w obecnym art. 42 ust. 2 pkt 2 Karty Nauczyciela, muszą być powiązane z adekwatnym wzrostem wynagrodzenia.

Zgodnie z art. 42 ust. 1 ustawy - Karta Nauczyciela czas pracy nauczyciela zatrudnionego w pełnym wymiarze zajęć nie może przekraczać 40 godzin na tydzień. Zajęcia, jakie w ramach 40 godzin pracy oraz w ramach ustalonego wynagrodzenia nauczyciel jest obowiązany realizować określa ust. 2 tego artykułu. Niniejszy projekt nie przewiduje zmian w zakresie łącznego wymiaru czasu pracy, za który nauczyciel otrzymuje wynagrodzenie. Doprecyzowuje się jedynie zajęcia i czynności jakie nauczyciel realizuje w ramach 40-godzinnego tygodnia pracy.

Uwagi nie uwzględniono.

d) ZNP pozytywnie zaopiniował zmianę zapisu art. 35 ust. 4 ustawy – Karta Nauczyciela;

7) projektowanego art. 42 ust. 7 Karty Nauczyciela

Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa” postuluje pozostawić dotychczasowy zapis art. 42 ust. 7. Jednocześnie sugeruje wyszczególnić w ustawie – Karta Nauczyciel tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych prowadzonych z uczniami lub wychowankami lub na ich rzecz przez psychologów szkolnych, pedagogów szkolnych, logopedów, doradców zawodowych.

Zamiana proponowana w treści art. 42 ust. 7 dotyczy uchylecia obowiązku uzyskiwania przez organ prowadzący opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny przy realizacji kompetencji wskazanych w tym przepisie. Zmiana ta ma na celu usunięcie nadregulacji. Na mocy obecnie

obowiązujących przepisów kurator oświaty (będący częścią administracji wojewody) posiada kompetencje do opiniowania uchwał jednostek samorządu terytorialnego. Zbędne jest zatem wpisywanie tego uprawnienia w przedmiotowym przepisie. Odnosząc się do pensum nauczycieli psychologów szkolnych, pedagogów szkolnych, logopedów, doradców zawodowych należy podkreślić, iż zapotrzebowanie na zajęcia prowadzone przez tę grupę nauczycieli jest głęboko zróżnicowane w zależności od uwarunkowań lokalnych i środowiskowych. Powierzenie prowadzenia tych zajęć pedagogom, psychologom, doradcom zawodowym lub logopedom odbywa się w związku z tym w dużym stopniu z uwzględnieniem obszaru kompetencji i kwalifikacji zawodowych, jakie posiadają nauczyciele zajęć edukacyjnych zatrudnieni w tych szkołach i placówkach, a także rodzaju indywidualnych potrzeb dzieci i młodzieży ściśle związanych z konkretnym środowiskiem i konkretną placówką. Dlatego też ustawodawca celowo przekazał kompetencje do określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć (pensum) pedagogów, psychologów czy logopedów organowi prowadzącemu szkołę. Uwag nie uwzględniono.

8) zmian w zakresie rejestrowania czasu pracy nauczyciela (projektowany art. 42 ust. 7a ustawy – Karta Nauczyciela)

Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa” negatywnie zaopiniowała zmianę art. 42 ust. 7a uzasadniając to tym, iż zmiana prowadzi będzie do rozrostu czynności dokumentacyjnych i kontrolnych, co obniży motywację wewnętrzną najbardziej zaangażowanych nauczycieli, wpłynie negatywnie na jakość pracy poprzez nałożenie nacisku na dokumentację realizowanych czynności.

W konsekwencji proponowanej w niniejszym projekcie zmiany art. 42 ust. 2, w którym w pkt 2 i 3 wskazuje się wymiar godzin zajęć w ramach godzin przeznaczonych w ramowych planach nauczania do dyspozycji dyrektora szkoły, z wyjątkiem godzin przeznaczonych na zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych, zajęć, o których mowa w art. 64 ust. 1 pkt

2 i 3 ustawy o systemie oświaty lub zajęć opieki świetlicowej, niezbędne jest wprowadzenie obowiązku rejestrowania i rozliczania tych zajęć.

Uwagi nie uwzględniono.

9) likwidacji art. 88 ustawy – Karta Nauczyciela dotyczącego uprawnienia przejścia na wcześniejszą emeryturę po roku 2008. Negatywne stanowisko w tym zakresie zgłosiła Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”.

Projekt nie przewiduje likwidacji ani zmiany art. 88 ustawy - Karta Nauczyciela. Rozwiązania w przedmiocie uprawnień emerytalnych zostały przyjęte w roku 1998 w art. 150 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118). Okres, w którym nauczyciel mógł skorzystać z uprawnień do emerytury bez względu na wiek był dwukrotnie wydłużany – w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy – Karta Nauczyciela (Dz. U. Nr 167, poz. 1397) oraz w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 191, poz. 1369). Niezależnie od powyższego należy podkreślić, iż kwestie rozstrzygnięć emerytalnych pozostają w wyłącznej gestii Ministra Pracy i Polityki Społecznej, który koordynuje ponadbranżowe rozwiązania w systemie emerytalno-rentowym państwa. Obecnie trwają intensywne prace nad przyjęciem ostatecznych rozwiązań w zakresie tzw. emerytur pomostowych.

10) Związek Nauczycielstwa Polskiego zwrócił uwagę na konieczność nowelizacji art. 10, 73 oraz 88 ustawy – Karta Nauczyciela. Zmiany zaproponowane przez Związek nie są jednak przedmiotem niniejszej nowelizacji.

Projekt ustawy został również skierowany do opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Na posiedzeniu w dniu 24 września 2008 r.

Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego pozytywnie zaopiniowała niniejszy projekt.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przepisów projektowanej ustawy powoduje skutki finansowe dla budżetu państwa w wysokości **2,73** mld zł. Środki te zostaną zabezpieczone w dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz budżetach właściwych ministrów prowadzących szkoły i placówki.

Skutki finansowe przedstawia tabela:

Szkoły i placówki	Wzrost wysokości wynagrodzeń art. 30 ust. 3 (z pochodnymi)	Wzrost wysokości niezbędnych środków na dodatek wiejski (art. 54 ust. 5 KN)	ZFŚS (art. 53 ust. 1 KN)	Odpis określający środki finansowe na doskonalenie zawodowe nauczycieli 1% (art. 70a ust. 1, 3 i 4 KN)	Razem
Szkoły i placówki prowadzone przez właściwych ministrów	51 240 559	206 469	1 413 346	5 282 406	58 142 780
Szkoły i placówki prowadzone przez JST wyodrębnione z uwzględnieniem kryteriów podziału części oświatowej subwencji ogólnej, o których mowa w art. 28 ustawy z dnia 13.11.2003 r. o dochodach JST ⁵⁾	2 247 468 974	51 150 278	59 807 985	27 244 690	2 385 671 927
Przedszkola	265 458 331	5 314 565	7 248 999	7 424 583	285 446 478
Razem	2 564 167 864	56 671 311	68 470 330	39 951 679	2 729 261 184

4. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Wejście w życie ustawy będzie miało wpływ na rynek pracy poprzez wzmocnienie atrakcyjności zawodu nauczyciela.

⁵⁾ Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2008 r. Nr 88, poz. 539)

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.